

Lerskon som bysmeden arbetade fram för att underlätta för hästarna att arbeta på sank mark. Skon hittades i södra längan och har skänkts till museet av Nils Limås.

Rydebäcks vattentyngda lera

Än idag finns resterande minnen från tiden då inlandsisen drog sig tillbaka. Rydebäck var då en enda stor bukt och leran följde med Råån och lade sig i buktbotten. Råån mynnade på den tiden ut i ett stort delta som sträckte sig mellan Rydebäck och Råå.

Trots att en del av området ligger högre och bör ha haft förutsättningar att dräneras ordentligt fanns det mycket sankmark kring Rydebäck i det tidigare deltat. Jag har berättat att Rya bruksby på medeltiden fick ligga bakom vallar med en upphöjd väg som ledde från Landskronavägen. Vallarna och vägen skyddade husen och underlättade åkerbruket.

Skridskor på "Askmans Plurr"

Under 40 och 50-talen var marken mellan husen söder om rondellen vid Plantagen och de fem torpen mitt emot klostret ofta översvämmad. Området hette i folkmun Askmans Plurr efter dåvarande lantbrevbäraren Gustav Askman som bodde i det fjärde huset söder om rondellen. Under de stränga vintrarna bildade det frysta vattnet en idealisk isbana och busslaster med glada skridskoåkare lockades dit från när och fjärran.

Grundvatten gav putsproblem

I samhället fanns flera andra områden som var speciell känsliga,

till exempel området kring Rydebäcks Gård. Grundvattnet ligger där bara en meter under markytan. Stefan Hjertmer som nu äger gården fick putsa om huset tre gånger pga det kapillära suget i väggarna. Innan den tredje putsningen gjordes utgrävning kring gården och väggarna isolerades. Sedan dess har putsen bibehållits med sina girdlander och andra prydnader.

Lerskor på hästarna

1966, när de nya husen på Särögatan var nyinflyttade, fanns det problem med dräneringen. Man kan läsa en lustig historia om detta i boken "Rydebäck – från leråker till höghus", som finns att låna på biblioteket. Byggföretagen lärde sig snabbt att speciella åtgärder behövdes. Intill Sommarkärrmossen var åkern så sank att hästarna förr fick ha speciella "lerskor" på sig för att inte gå ner sig i den våta leråkern. Ett exemplar finns i museets samlingar – se bilden ovan.

Sommarkärrmossen

Öster om scoutstugan ligger Sommarkärrmossen. Sällsynta djur har hittats där. När Rydebäck var ett ungt samhälle hittade en familj exemplar av den grönfläckiga paddan som numera har försvunnit från området. På senare tid har man hittat en koloni av den skyddade större vattensalamandern.

Marken omkring är ännu mycket sank och ett vattenhål har grävts för de sommarbetande djuren norr om mossen. Vattenhållet fylls naturligt på av grundvattnet.

Sommarkärrmossen till vänster har målats av en vän till vår siste bonde, Nils Limås, som äger bilden.

